

ZAPISNIK

Sa 24. sjednice Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport Skupštine Crne Gore 26. saziva,
koja je održana 15. novembra 2018. godine

Sjednica je počela u 13:00 sati.

Predsjedavao je mr Radule Novović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi Odbora: mr Radule Novović, mr Branka Tanasijević, mr Aleksandra Vuković, poslanika Bogdana Fatića je, prema članu 65 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, zamijenila poslanica Sanja Pavićević, Andrija Popović, Ervin Ibrahimović, doc. dr Branka Bošnjak i doc. dr Budimir Aleksić.

Sjednici su prisustvovali i predstavnici predlagača akta:

- Mubera Kurpejović, generalna direktorica Direktorata za visoko obrazovanja u Ministarstvu prosvjete i
- Dragica Milić, generalna direktorica Direktorata za kulturno-umjetničko stvaralaštvo u Ministarstvu kulture.

Rad sjednice su pratili predstavnici medija.

Nakon što je konstatovao da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje, te otvorio 24. sjednicu Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport, predsjednik Odbora Radule Novović poželio je dobrodošlicu novim članovima Odbora poslanici Branki Bošnjak i poslaniku Budimiru Aleksiću.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno prihvaćen sljedeći

DNEVNI RED:

1. **Predlog zakona o akademskom integritetu**, koji je podnijela Vlada Crne Gore;
2. **Predlog zakona o izmjenama Zakona o kinematografiji**, koji je podnijela Vlada Crne Gore.

Nakon što je jednoglasno usvojen dnevni red, prešlo se na prvu tačku.

Tačka 1. Predlog zakona o akademskom integritetu:

Predsjednik Odbora Radule Novović je podsjetio da je Predlog zakona o akademskom integritetu, koji je utvrdila Vlada Crne Gore na 87. sjednici, održanoj 26. jula 2018. godine, dostavljen Skupštini Crne Gore 10. septembra 2018. godine radi stavljanja u proceduru, i istakao da je predloženi zakon od velikog značaja za

unapređenje kvaliteta visokog obrazovanja, stvaranja uslova za dalje jačanje akademskih i demokratskih vrijednosti u visokom obrazovanju kao i sprječavanje svih oblika kršenja akademskog integriteta.

Upoznao je članove Odbora sa Mišljenjem Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore, u kojem se navodi, da je Odbor konstatovao da se, sa aspekta fiskalnog uticaja predloženog rješenja, stvaraju dodatne finansijske obaveze za Budžet države u iznosu od oko 38.000,00 eura na godišnjem nivou za funkcionisanje Etičkog komiteta.

Predsjednik Odbora je pozvao ovlašćenu predstavnicu predlagača akta, da obrazloži predloženi zakon.

Mubera Kurpejović, generalna direktorica Direktorata za visoko obrazovanja u Ministarstvu prosvjete je u svom izlaganju istakla da je ovo prvi zakon ove prirode, ne samo u Crnoj Gori, nego i šire, naglasivši da, već, dobijaju pozive iz drugih zemalja i međunarodnih organizacija, koje su izrazile interesovanje da Crna Gora sa njima podijeli iskustvo samog procesa usvajanja ovog predloga zakona, obzirom da je tema akademskog integriteta interesantna i značajna, čak, i u naprednijim zemljama, u odnosu na Crnu Goru.

Istakla je da je samom predlaganju ovog zakona, shodno ciljevima Strategije razvoja visokog obrazovanja 2016-2020. godine, prethodila *Studija izvodljivosti za uvođenje adekvatnog sistema za prevenciju plagijarizma u Crnoj Gori*, koja je uređena kroz projekat „Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost“, koji se finansira kreditnim sredstvima Svjetske banke. Studijom je predloženo donošenje posebnog zakonskog okvira, kojim će se urediti pitanja akademskog integriteta.

Podsjetila je da je za izradu Predloga zakona o akademskom integritetu Ministarstvo prosvjete formiralo međuresorsku Radnu grupu koju, su pored predstavnika Ministarstva, činili i predstavnici Univerziteta Crne Gore, Univerziteta Mediteran, Univerziteta Donja Gorica, Univerziteta Adriatik, Sindikata Univerziteta Crne Gore, predstavnik studenata, NVO sektora i predstavnik Programske kancelarije Savjeta Evrope u Podgorici.

U cilju iznalaženja najboljih rješenja u postupku izrade predloga propisa, Ministarstvo prosvjete je organizovalo Javnu raspravu i održalo tri okrugla stola, i na taj način omogućili predstavnicima akademske zajednice, a i šire, da se uključe u pripremu ovog Predloga zakona. Navela je da se ovim zakonom uređuju načela akademskog integriteta nastavnika, saradnika, studenata, svih lica sa visokim obrazovanjem, oblici kršenja akademskog integriteta kao i postupak zaštite akademskog integriteta. Istakla je da je cilj zakona sprječavanje svih oblika kršenja akademskog integriteta, jačanje svijesti o ovoj temi, kao i promocija akademskih i demokratskih vrijednosti u oblasti visokog obrazovanja, i naglasila da je veoma bitno da studenti, od početka studija, razvijaju pravilan način pisanja radova, uz adekvatno navođenje autora koje koriste, kako bi se na taj način pokušala izbjeći bilo koja vrsta plagijarizma.

Takođe je naglasila da cilj nisu kazne onih koji su počinili kršenje akademskog integriteta, već spriječiti da se takva djela ponavljaju, i podsjetila na član 78 Zakona o visokom obrazovanju, koji je predvidio oduzimanje ocjene, nagrade, zvanja i titule, stečenih na osnovu rada za koji nadležni organ utvdi da je plagijat.

Kao veoma važnu činjenicu, istakla je da sve ustanove visokog obrazovanja u Crnoj Gori, već godinu dana, imaju mogućnost da koriste softver za utvrđivanje plagijarizma, pri čemu je napomenula, da u postupku utvrđivanja kršenja akademskog integriteta, softver nije presudno sredstvo. Objasnila je da ne možemo, na isti način, posmatrati procenat preklapanja radova u oblasti tehničkih i prirodnih nauka, sa jedne strane, i društvenih nauka, sa druge, ali je naglasila da je zadatak komisije, da to ocijeni.

Istakla je da su, tokom donošenja ovog zakona, najznačajnije bile dvije teme, a jedna od njih je i pitanje eventualnog utvrđivanja procenta preklapanja koji bi predstavljao osnov za postojanje plagijarizma,

obrazlažući da su se opredijelili za rješenje da taj procenat utvrđuje ustanova, jer ne postoji uporedna praksa, koja podrazumijeva da država, svojim propisom, utvrđuje koji je to procenat preklapanja dovoljan za postojanje plagijarizma.

Tema koja je, takođe, privukla pažnju tokom donošenja ovog zakona, jeste i pitanje odgovornosti mentora, obzirom da je postojala dilema da li zakonom ili u skladu sa posebnim propisom ustanove, propisati njegovu apsolutnu odgovornost. Naglasila je da su mišljenja bila podijeljena, i da su se opredijelili za rješenje uporedne prakse, koje podrazumijeva da ustanova posebnim propisom, utvrđuje odgovornost mentora. Obrazložila je da mentor koji potpisuje nečiji rad, podrazumijeva da treba i da stoji iza tog rada, dok su pak, sa druge strane, postojali argumenti jednog broja profesora, koji se zasnivaju na tome, da na magistarskim i doktorskim studijama, mentor ne može toliko dobro poznavati svakog studenta.

U daljem izlaganju je govorila o postupku provjere radova i istakla da se doktorski i magistarski radovi moraju obavezno provjeravati, dok se za osnovne studije provjera vrši ukoliko postoji sumnja za postojanje plagijata. Ono što je novina u zakonu jeste osnivanje Etičkog komiteta, u kojem će biti zastupljeni eksperti iz različitih oblasti, koji će se baviti utvrđivanjem plagijarizma, za radove stečene van Crne Gore.

Na kraju je podsjetila da je Predlog zakona o akademskom integritetu dostavljen Evropskoj komisiji, koja je izrazila zadovoljstvo zbog usvajanja ovakvog zakonskog rješenja, kao i spremnost da sa ostalim zemljama članicama podijeli iskustvo Crne Gore, prepoznajući značaj akademskog integriteta ne samo za kvalitet visokog obrazovanja, već i obrazovanja uopšte.

Nakon obrazloženja predstavnice predlagača zakona, predsjednik Odbora je pozvao članove Odbora da uzmu učešće u raspravi.

Poslanica Branka Bošnjak je na početku svog izlaganja izrazila zadovoljstvo zbog učešća u, daljem, radu Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport, kazavši da ovaj Odbor doživljava matičnim. Izrazila je uvjerenje da će donošenje navedenog zakona, u oblasti zaštite akademskog integriteta, stvoriti dodatni pritisak, obzirom da se zakonsko rješenje, konkretno, bavi ovom temom.

Istakla je da mentor ne može u potpunosti znati da li je nešto plagirano, smatrajući da će on kontrolisati, gledati, uticati na osobu čiji rad mentoriše, ali ne može znati da li je rad ili dio tog rada prepisan, posebno sada kada su preko interneta dostupne razne knjige, publikacije i informacije. U daljem izlaganju istakla je postupak provjere diplomskih, magistarskih i doktorskih radova, odnosno, da prije nego se odobri njihova odbrana, uz pomoć softvera, utvrdi u kojoj mjeri je taj rad plagiran. Izrazila je nezadovoljstvo, kazavši da se na usvajanje pravilnika o upotrebi softvera čekalo više od godinu dana, kao i da je kupovina softvera ograničena na određeni vremenski period, koji će ubrzo da istekne.

Istakla je da je mišljenja da se od sada moraju provjeravati i radovi koji su izrađeni prije upotrebe softvera, ukoliko postoji prijava ili sumnja da je nešto plagirano. Kazala je da autori, tih radova, moraju proći kroz cijelu proceduru provjere, ukazujući na slučajeve plagijarizma, koji su privukli pažnju javnosti.

Navela je da je za nju veoma diskutabilno, to što se mjere sankcionisanja profesora odnose samo na plagijarizam, i istakla da je veoma važno, da se odredbama u zakonu, takođe, definišu pitanja sankcionisanja profesora, koja se odnose na njihov način predavanja, ophođenje prema studentima, kao i ispitivanje studenata bez prisustva svjedoka, kako bi se preduprijedilo kršenje akademskog integriteta.

Uputila je pitanje predstavnici predlagača, koje se odnosilo na odgovornost Etičkog komiteta, kao i na izbor njegovih članova u Ministarstvu prosvjete, smatrajući da to trebaju da budu ljudi od integriteta, koji će se prema svima odnositi ravnopravno i poštovati sve što je propisano Zakonom.

Kazala je da će kolega Budimir Aleksić i ona biti uzdržani, jer će podnijeti amandmane, ali da, načelno, podržavaju donošenje ovakvog zakona.

Poslanica Branka Tanasijević je istakla da je Predlog zakona o akademskom integritetu, još u fazi nacрта, izazvao veliku pažnju. Izrazila je zadovoljstvo, zbog činjenice, da je Crna Gora prva država, u kojoj se donosi ovakav zakon i što imamo priliku da naša država bude predvodnik, pogotovo, u ovakvim oblastima koja se bave pitanjem etike, odnosno akademskog integriteta.

U toku izlaganja kazala je da će podržati Predlog zakona o akademskom integritetu i iznijela sugestije, koje se odnose na članove 12 i 22 ovog zakona.

U članu 12 konstatuje se da poklonjeno autorstvo, podrazumijeva kupovinu radova (seminarskih, master, doktorskih, naučnih radova i drugih djela literature), pisanje radova u ime drugog i za njegov račun u cjelosti ili samo u dijelu.

Predložila je da, kroz formu amandmana, u članu 12 umjesto riječi “poklonjeno autorstvo”, stoji “kupljeno autorstvo”, a zatim da se doda novi stav koji će glasiti: “poklonjeno autorstvo podrazumijeva pisanje radova u ime drugog i za njegov račun u cjelosti ili samo u dijelu bez naknade.” Objasnila je da poklonjeno autorstvo ne može podrazumijevati kupovinu, smatrajući da su to dvije potpuno različite formulacije, dok se drugi dio člana 12, koji se odnosi na pisanje radova u ime drugog i za njegov račun u cjelosti ili samo u dijelu, vrši bez naknade. Druga primjedba vezano za član 12 se odnosila na slučaj, ako se konstatuje da je rad kupljen onda se zna i od koga je izvršena ta kupovina, smatrajući to nemoralnim činom. Izrazila je mišljenje da je, prilikom vršenja ovog djela, jednako krivo lice koje je pisalo rad, kao i lice koje je taj rad i naručilo, te da moraju snositi posljedice.

Član 22 predviđa da naučni radnici, odnosno nastavnici i saradnici, svi studenti master i doktorskih studija prilikom predaje rada za odbranu potpisuju etičku izjavu kojom pod krivičnom i materijalnom odgovornošću potvrđuju da je to njihovo originalno djelo. Prilikom izbora u akademsko zvanje na ustanovi kandidat, takođe, potpisuje etičku izjavu.

Poslanicu Tanasijević je zanimalo da li se radi o istoj vrsti formulara Etičke izjave, i ukoliko je u pitanju isti dokument, zašto se mora potpisati dva puta, navodeći da nije dovoljno precizirano šta podrazumijeva etička izjava u jednom, a šta u drugom slučaju.

Poslanica Aleksandra Vuković je u svom izlaganju istakla da se usaglasila sa većinom stavova poslanice Branke Bošnjak i poslanice Branke Tanasijević. Ukazala je na član 12 Predloga zakona smatrajući da se odricanje intelektualne svojine može definisati kao poklonjeno autorstvo, i obrazložila da to nije nešto što je otuđeno, već je u pitanju svojina pojedinca, bez obzira da li je izvršena naplata. Istakla je da su obavještenja, koja se tiču prodaje nečijeg intelektualnog rada, prisutna na oglasnim tablama kao i na društvenim mrežama, pa ju je zanimalo da li postoji mogućnost da se zakonom precizira, odnosno utvrdi krivična odgovornost, obzirom da ta obavještenja sadrže brojeve telefona. Takođe je zatražila od predstavnice predlagača akta da joj pojasni rad Etičkog odbora. Naime, ustanova ima Etički odbor koji je nezavisan u radu, pa ju je zanimalo da li Etički odbor djeluje preventivno ili samo na osnovu postojanja neke sumnje u vezi sa postojanjem plagijarizma. U daljem izlaganju izrazila je uvjerenje da će ovaj zakon u praksi djelovati veoma preventivno, i da će doprinijeti da akademska zajednica u Crnoj Gori dostigne nivo gdje neće, uopšte, biti u prilici da raspravlja o prisutnosti plagijarizma.

Navela je da je, za nju, jedino sporno u ovom Predlogu zakona pitanje odgovornosti mentora, pa ju je zanimalo kako se utvđuje njegova odgovornost i da li su posljedice iste kao i za osobu koja je plagirala rad.

Smatra da mentor treba da vlada oblašću kojom se bavi kandidat ili kandidatkinja, i naglasila da bi u odnosu na specijalističke studije, njegova odgovornost trebala biti veća na master i doktorskim studijama.

Poslanica Branka Tanasijević je u komentaru na izlaganje poslanice Aleksandre Vuković naglasila da smatra da su kupovina i prodaja dvije različite formulacije, te da se zakonom mora utvrditi krivična odgovornost za oba lica.

Poslanik Andrija Popović je u svom izlaganju posebno istakao činjenicu da je, i do sada, postojao način da se sankcionišu krivična djela protiv intelektualne svojine. Podsjetio je na član 233 stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore, kojim se predviđa krivično djelo-Povreda moralnih prava autora i interpretatora, a kojim se, između ostalog, propisuje: „Ko pod svojim imenom ili imenom drugog u cjelini ili djelimično objavi, stavi u promet primjerke tuđeg autorskog djela ili interpretacije ili na drugi način javno saopšti tuđe autorsko djelo ili interpretaciju, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.”

Istakao je da navedena odredba člana 233, nikada nije primijenjena i mišljenja je da se Zakon o akademskom integritetu, sa svim kaznenim odredbama koje sadrži, takođe, neće primijenjivati.

Postavio je pitanje u vezi sa oblicima plagijarizma ustanovljenim u dosadašnjem periodu, do stupanja na snagu ovog zakona.

Poslanik Ervin Ibrahimović je u svom izlaganju istakao pitanje kupovine diploma pa ga je zanimalo, da li možda postoji neka zajednička inicijativa sa ministarstvima ostalih zemalja, obzirom da je pojava kupovine diploma prisutna u Srbiji, Bosni i Makedoniji. Smatra da je ovaj zakon hrabar iskorak Vlade Crne Gore, da se djeluje preventivno, u cilju suzbijanja pojave plagijarizma.

Poslanik Budimir Aleksić se u svom izlaganju saglasio sa poslanikom Andrijom Popovićem i izrazio uvjerenje da se zakon neće primijenjivati, podsjećajući na dosadašnju praksu i slučajeve plagijarizma, u našoj državi kao i u zemljama regiona. Istakao je da je potrebna politička volja, kako bi se tema akademskog integriteta ozbiljno razmotrila, i u praksi primjenjivala na osnovu usvojenog zakona. Naglasio je da dobar mentor poznaje i prati literaturu i u regionu, a ukoliko ne poznaje materiju, onda ne treba da se prihvati mentorstva.

Poslanica Branka Bošnjak je u komentaru na izlaganje poslanika Budimira Aleksća istakla da je studentima dostupna literatura na raznim jezicima, i da u slučaju da mentor ne vlada nekim od tih jezika, može se desiti da kandidat plagira rad ili dio rada.

Predsjednik Odbora Radule Novović je u svom izlaganju istakao činjenicu da je pojava plagijarizma veoma zastupljena, te da se donošenjem ovakvog zakonskog rješenja mora sankcionisati. Smatra da je akcenat Predloženog zakona na pojavi plagijarizma, dok pojam akademskog integriteta obuhvata mnogo šire od toga. Istakao je da je važno, zbog javnosti, naglasiti, da li se ovaj zakon odnosi na sve studente. Uputio je pitanje u vezi sa diplomama koje dolaze iz okruženja, pa ga je zanimalo koji je to broj diploma koje se na godišnjem nivou nostrifikuju u Crnoj Gori.

Ovlašćena predstavica predlagača akta Mubera Kurpejović je izrazila zadovoljstvo na velikom broju pitanja i komentara, smatrajući da to pokazuje da je zakon izazvao veliko interesovanje.

Odgovorila je **poslaniku Radulu Novoviću** da se ovaj zakon odnosi na akademsko osoblje, studente i na sva lica sa visokom obrazovanjem i istakla da se propisi, iz oblasti visokog obrazovanja, odnose na sve ustanove visokog obrazovanja. Navela je da je cilj da se ovim zakonom obavežu sve ustanove, da imenuju Etičke odbore i da donesu Etičke kodekse, koji će biti u skladu sa ovim zakonom kao i sa Etičkom poveljom, koju će donijeti Etički komitet. Izrazila je uvjerenje da će se na ovaj način obezbijediti adekvatna zaštita akademskog integriteta na svim ustanovama visokog obrazovanja. Odgovorila je na pitanje **poslaniku Andriji Popoviću i poslanici Branki Bošnjak** i navela da će se za osnovne i specijalističke studije provjera vršiti samo ukoliko postoji sumnja za postojanje plagijarizma, i objasnila je da je tehnički i finansijski neizvodljivo izvršiti provjeru svakog rada, dok je za master i doktorske ustanove provjera rada obavezna. U vezi sa obrazovanjem Etičkog komiteta, **poslanici Branki Bošnjak** je objasnila, da će biti objavljen javni poziv, koji nikog neće diskriminisati niti uskratiti pravo da se prijavi, vjerujući da će komitet činiti sedam najboljih stručnjaka iz raznih oblasti, koji će se baviti utvrđivanjem kršenja akademskog integriteta, za radove stečene van Crne Gore, dok će se na nacionalnom nivou baviti zaštitom akademskom integriteta.

Istakla je da se na pojedinim ustanovama uvode kursevi za pisanje radova, kako bi studenti usvojili metodologiju pisanja rada. Odgovorila je na pitanja **poslanici Aleksandri Vuković**, u vezi sa odgovornošću mentora i radom Etičkog odbora i naglasila da mentor ne može posjedovati sve prevode i sadržaje, te je zato ostavljeno na ustanovi da, kroz prava i obaveze, propiše njegovu odgovornost. Istakla je da se zakonom nisu mogli precizirati svi oblici kršenja, te će zato ustanova posebnim aktom definisati ostale oblike kršenja akademskog integriteta. Naglasila je da ne postoji prepreka da neko podnese zahtjev za provjeru kršenja akademskog integriteta, navodeći da postoji mogućnost da se postupci koji su započeti u skladu sa Krivičnim zakonom ili Etičkim kodeksom, okončaju u skladu sa tim propisima.

Odgovorila je na pitanje **poslanici Branki Tanasijević** i objasnila da postoje dvije vrste etičke izjave. Navela je da se jedna podnosi prilikom apliciranja za odbranu magistarskog ili doktorskog rada, a druga prilikom izbora u zvanje, gdje kandidat sublimira da ne postoji plagijati u njegovim radovima, objavljenim van Crne Gore.

U vezi sa pitanjem **poslanika Ervina Ibrahimovića i poslanika Radula Novovića** govorila je o pojavi diploma „mil“ (*mill*), i objasnila da su to takozvane kupljene diplome i da ih naš Zakon o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija prepoznaje. Ukazala je da se sa ovim problemom suočavaju ne samo zemlje u regionu, već, i zemlje članice Evropske unije, kao i da zakonodavstva pojedinih zemalja, kroz krivične zakonike, prepoznaju kazne za ove diplome. Podsjetila je da su trenutno u Ministarstvu prosvjete formirane dvije Radne grupe, koje treba da preispitaju postojeće zakonsko rješenje, u oblasti priznavanja, i da predlože nove izmjene ili usvajanje novih preporuka, kojima se želi unaprijediti postupak priznavanja, kako bi se na neki način zaštitilo tržište rada u Crnoj Gori.

Na kraju je istakla da je u skladu sa novim Zakonom o visokom obrazovanju, obaveza Savjeta za visoko obrazovanje da vrši rangiranje ustanova visokog obrazovanja.

Nakon konstruktivne rasprave, predsjednik Odbora Radule Novović je pozvao članove da se izjasne o Predlogu zakona o akademskom integritetu, koji je podnijela Vlada Crne Gore.

Predsjednik Odbora Radule Novović je konstatovao da je Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport većinom glasova, 6 “za” i 2 “uzdržana”, odlučio da podrži Predlog zakona o akademskom integritetu i predložio Skupštini Crne Gore da ga usvoji.

Za izvjestioca, na sjednici Skupštine Crne Gore, određen je **predsjednik Odbora Radule Novović**.

Tačka 2. Predlog zakona o izmjenama Zakona o kinematografiji

Predsjednik Odbora Radule Novović podsjetio je da je Vlada Crne Gore, na 91. sjednici od 27. septembra 2018. godine, utvrdila Predlog zakona o izmjenama Zakona o kinematografiji, koji je usmjeren matičnom Odboru za prosvjetu, nauku kulturu i sport, na dalju proceduru, 15. oktobra 2018 godine. Istakao je da se Predloženim zakonom vrše izmjene, određenih odredbi, zbog potrebe usklađivanja sa Konvencijom Savjeta Evrope o kinematografskoj koprodukciji iz 2017. godine, a koje se odnose na koprodukcije, po pitanju udjela država u kinematografskim djelima sa takvim statusom.

Takođe je naveo da se u cilju unapređenja konkurentnosti poslovnog ambijenta Crne Gore za kinematografsku produkciju, Predlogom zakona, koriguje odredba o pravu na povraćaj dijela sredstava utrošenih za proizvodnju kinematografskog djela u Crnoj Gori, koja je Zakonom ustanovljena 2015. godine kao podsticajna mjera za producente.

Dragica Milić, generalna direktorica Direktorata za kulturno-umjetničko stvaralaštvo u Ministarstvu kulture je u svom izlaganju istakla da se radi se o izmjenama, koje pružaju izvjesne mogućnosti za doprinos razvoju crnogorske kinematografije. Objasnila je da je povod za izmjene ovog zakona nova Konvencija Savjeta Evrope o kinematografskoj koprodukciji, koja je donijeta 2017. godine, a za Crnu Goru je veoma značajno da je ratifikuje, iz razloga što smo bili u pregovorima sa Savjetom Evrope oko učlanjenja u potporni fond Eurimaž (Fond Savjeta Evrope za podršku filma). Navela je da je sad ta procedura kompletno završena, te ćemo od 1. januara 2019. godine biti članica Fonda Savjeta Evrope za podršku filma.

Druga povoljnost koju izmjena donosi jeste smanjenje stope učešća producenata bilateralnih ili multilateralnih koprodukcija, što podrazumijeva da zemlje sa manje razvijenom kinematografijom, kao što je Crna Gora, imaju veće šanse da učestvuju u ovakvim filmskim produkcijama. Istakla je da su stope smanjene za nekih 10 posto, što je veća šansa za našu kinematografiju.

Treća izmjena odnosi se na podsticajne mjere iz Zakona o kinematografiji, kojima se obezbjeđuje veće učešće inostranih producenata da snimaju u Crnoj Gori. Zapravo, to je jedna od povoljnosti koje sve zemlje, i Evrope i regiona, nude inostranim producentima da, snimajući u određenoj zemlji, oni ostvare i mogućnost povraćaja određenog dijela sredstava utrošenih u Crnoj Gori i to ne ukupnog iznosa, nego kvalifikovanih troškova definisanih ovim zakonom, a to se, prije svega, odnosi na autorske honorare, aranžman umjetničke i tehničke ekipe, iznajmljivanje tehnike, troškovi hotelskog smještaja itd.

Na kraju je zaključila da kad su u pitanju podsticajne mjere, ono što ih može kvalifikovati za povraćaj je činjenica, da producent koji snima u Crnoj Gori i polaže pravo na povraćaj, mora da potroši najmanje 100.000 eura u Crnoj Gori snimajući film i da ta sredstva nijesu obezbijeđena iz budžeta države. Istakla je da je to nametnulo potrebu da Crna Gora poveća iznos sredstava koji producent može povratiti, i to sa 20% na 25%, uz propisane zakonske uslove. Objasnila je da su cijenili da će ovim povećanjem biti obezbijeđena konkurentnost crnogorske kinematografije, makar na regionalnom nivou.

Poslanica Branka Bošnjak smatra da su ove novine trebale biti uvedene mnogo ranije kao što je to učinjeno i u zemljama regiona, smatrajući da Crna Gora treba maksimalno da iskoristi prirodne ljepote, obzirom da će to imati i ekonomski efekat.

Poslanica Branka Tanasijević se saglasila sa stavom poslanice Branke Bošnjak, takođe vjerujući da Crna Gora treba da iskoristi svoje resurse, i kazala da će podržati ove izmjene.

Poslanicu Aleksandru Vuković je zanimalo da li Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport može na neki način uticati da se poveća postotak, ukazujući na primjer Republike Hrvatske, koja je ostvarila određene benefite.

Predstavnica predlagača zakona je odgovorila **poslanici Aleksandri Vuković** da Odbor može djelovati amandmanski.

Nakon konstruktivne rasprave, predsjednik Odbora je pozvao članove da glasaju i izjasne se o Predlogu zakona o izmjenama Zakona o kinematografiji.

Predsjednik Odbora Radule Novović je konstatovao da je Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport većinom glasova, 6 "za" i 2 "uzdržana", odlučio da podrži Predlog zakona o izmjenama Zakona o kinematografiji i predložio Skupštini Crne Gore da ga usvoji.

Za Izvjestioca, na sjednici Skupštine Crne Gore, određen je **predsjednik Odbora Radule Novović**.

Sjednica je završena u 14:50 časova.

Broj: 00-63-11/18-

SEKRETARKA ODBORA

Svjetlana Aligrudić

PREDSJEDNIK ODBORA

Radule Novović